



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes De Deo Homine, Sive De Incarnatione Filii Dei

Hurtado de Mendoza, Pedro

Antverpiae, 1634

Sectio VI. Vtrùm omnia sint Christo præcepta?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82720](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82720)

S. Thom.
q. 20. & 47.

potuit illi praecepere vt sineret se occidi. Respon-
deo, illas esse exaggerationes; vel explicandum An-
selmum non de potentia absoluta, sed ex supposi-
tione quod Christum creauerat ad beatitudinem;
nisi ipse se offerret sponte. Tandem sit impium di-
rectum praeceptum mortis: at indirectum admittit
Anselmus. item sit impium praeceptum obligans
independentem à voluntate Christi; si autem libe-
rum sit Christo illud recusare, cur erit impium? Ne-
gat Anselmus praeceptum irreuocabile, non verò
hoc reuocabile voluntate Christi.

SECTIO VI.

Vtrum omnia sint Christo praecepta?

§. 99. **N**egare videntur aliqui graues Patres
omne praeceptum Christo. Aliqui Scho-
lastici Doctores censent illi fuisse praeceptas minu-
tissimas quascumque circumstantias, ita vt nihil
vquam dixerit aut egerit, nisi ex praescripto Pa-
tris. Ita censere videtur P. Suarez disp. 37. sect. 2.
verf. *Hac responsio*. vbi asserit diuinare qui negat om-
nes circumstantias esse praeceptas. Quam opinionem
apertè docet P. Maldonatus in Ioan. 12. 49. existi-
mans ex Euangelio confutari Theologos negantes
omnia fuisse Christo praecepta. Card. Toletus in
versum eundem, *Quia ex me ipso non sum locutus*. in
comment. asserit, vsque ad minimam sententiã &
iota dixisse Christum ex praecepto Patris: quod an-
notat. 18. confirmare ex Athanasio videtur. clarius
docet in c. 10. in id, *Hoc mandatum accepi*. annot. 16.
verf. *Sit igitur prima*. Alvarez disp. 46. num. 12. &
lib. 12. de Auxilijs disp. 22. num. 18.

§. 100. Primum fundamentum sit testimonium
Christi Ioan. 12. 49. *Quia ego ex me ipso non sum locu-
tus, sed qui misit me Pater, ipse mihi mandatum dedit quid
dicam, & quid loquar*. Secundò, quia Deus dixit Mo-
si: *Inspice, & fac secundum exemplar, quod tibi in monte
monstratum est*, Exodi 25. 40. Tertio, quia maioris
perfectio est sequi in omnibus voluntatem Dei,
quam propriam.

§. 101. Censeo Christo nõ fuisse praeceptas om-
nes circumstantias intrinsecas & extrinsecas, sed
fortè solas extrinsecas, & obiectiuas; at species
actuum, numeros, intensiõnem, & alia id genus
non fuisse praeceptas. ita censent PP. Vasquez disp.
74. Lessius disp. de Libertate Christi sect. 3. nu. 42.
verf. *Ad secundam confirmationem*. & verf. *Tertio si om-
nia*. Monzeus disp. 9. vbi per circumstantias non
praeceptas tuetur libertatem Christi. & quod caput
est, est sententia B. Thomæ 3. p. q. 18. art. 4. ad 3. vbi
asserit Christum non peccare, quia ad hoc deter-
minatus est, vt Beati; posse tamen eum eligere inter
plura bona, & vt Beati possunt, quod apertè sup-
ponit ei non esse praecepta determinata omnino
bona, sed indeterminatè inter quæ potest eligere.
in 3. dist. 18. q. 1. art. 2. ad 5. idem ait expressè, vbi et-
iam insinuat opinionem Scoti & Nominalium af-
ferentium libertatem esse immunitatem à coactio-
ne; eam tamen postea deseruit. Ab eadem sententia
est P. Suarez disp. 37. sect. 4. verf. *Tertio de actibus
praeceptis*: nec sibi est contrarius, quia in sect. 3. egit de
circumstantijs obiectiuis, quæ quia finitæ sunt, po-
tuere praescribi: at interiores habent quamdam in-
finitatem, quæ vix potest praecepto ligari.

§. 102. Probationi præmitto, seruum inutilem

à Christo appellari eum, qui seruat omnia præce-
pta, qui sicut nihil addit supererogationis siue con-
siliij, ita nihil gratiæ ei debetur vltra mercedem spon-
sam pro obsequio; eum autem qui addit superero-
gationis aliquid, non vocari seruum inutilem, sed
strenuum & vigilem, cui vltra mercedem debitam
pro obsequio in mandatis datur corollarium gra-
tiæ & laudis specialis. qui solum seruat praecepta,
non est omnino inutilis, siquidem arat, pascit bo-
ues, mensam parat, & infert cibos: at id debet ex le-
ge; quod nili faciat, non solum mercede carebit,
sed extorquetur. at qui vltra praecepta addit consi-
lia, est utilis, quia dat quod non debet, cui propter
ea singulare præmium rependitur.

§. 103. *Recognosce apud Luc. 17. 7. Quis autem
vestrum habens seruum arantem aut pascentem, qui re-
gresso de agro dicat illi: Statim transi, recumbe: & non di-
cat ei, Para quod coenam, & praeinge te, & ministra mi-
hi donec manducem & bibam; & post hac tu manduca-
bis & bibes? numquid gratiam habet seruo illi, quia fecit
quæ ei imperauerat: non puto.* Hæc Christus, non ne-
gauit seruo victum, nec potum, vt patet; sed gra-
tiam: quia cibus & potus est merces debita potius
ex pacto quam gratiosa immediatè, & in se; quam-
uis in prima gratia est gratiosa: negat autem ei gra-
tiam, id est, congrarium vltra mercedem, & corol-
larium, quod nõ debetur nisi adijcipienti aliquid in-
debitum ratione praecepti. concludit autem verf.
10. *Sic & vos, cum feceritis omnia quæ praecepta sunt vo-
bis, dicite: Serui inutiles sumus: quod debuimus facere, feci-
mus.* Scopus ergo eius parabolæ est exhortatio ad
opera consiliij, vt Deum vltra debitum praecepti
nobis deuincientes, gratia vltra mercedem de-
bitam praeceptorum obseruationi donemur.

§. 104. Origenes to. 2. lib. 3. in epist. ad Rom.
tribus folijs post initium (in margine allegatur Lu-
cæ 17.) totum hunc locum mirè in hunc sensum ex-
ponit: *Propter hoc puto (inquit) & Dominum in Euange-
lij dare mandatæ, vt, cum omnia praecepta fecerimus, me-
merimus tamen quid simus, & dicamus; Serui inutiles
sumus, quod debuimus facere, fecimus: donec enim quis hoc
facit tantum quod debet, id est, ea quæ praecepta sunt, inuti-
lis seruus est; si autem addas aliquid praeceptis, tunc non iam
inutilis seruus eris, sed dicitur ad te: Euge serue bone & fi-
delis. Quid autem est quod addatur praeceptis, & supra
debitum fiat? Paulus Apostolus dicit: De virginibus
praeceptum Domini non habeo; consilium autem do. hoc
opus super praeceptum est. qui ergo completis praeceptis, addi-
derit etiam hoc, vt virginitatem custodiat; non iam inuti-
lis seruus, sed seruus bonus & fidelis vocabitur. & iterum
praeceptum est, vt qui Euangelium annuntiant, de Euange-
lio viuant: Paulus autem dicit, Quia nullo horum vsus
sum; & ideo non inutilis erat seruus, sed fidelis & prudens.*

§. 105. Alludit autem Origenes ad 1. Cor. 9. 16.
*Si euangelizauero, non est mihi gloria: necessitas enim
mihi incumbit: ve enim mihi est, si non euangelizauero, si
enim volens hoc ago, mercedem habeo: si autem inuitus,
dispensatio mihi credita est. quæ est ergo merces mea? vt
Euangelium prædicans, sine sumptu ponam Euangelium.
gloriam propriam suam censet Apostolus, non præ-
dicare Euangelium, quia id praeceptum est; sed il-
lud prædicare nihil accipiendo ad victum, quod præ-
ceptum non erat. Ita hunc locum Lucæ & Pauli
exponunt recentes interpretes, recognosce præci-
puè PP. Maldonatum in Lucas 17. 10. & Salme-
ron tom. 7. tractat. 30. num. 10.*

§. 106. *Hinc argumentor: Christus non est di-
cendus*

endus seruus inutilis, sed seruus bonus & fidelis (seruus non propriè, sed metaphoricè; quia cum filiatione naturali non componitur seruitus;) sed esset seruus inutilis, nisi aliqua faceret non debita ratione præcepti: ergo aliqua fecit non præcepta. De maiori proprietate quis dubitet? an Christo deest congrarium, & corollarium gratiæ, quod puris hominibus non deest? Si ergo Christo omnia essent præcepta; non esset ei gloriandi locus, vt Apostolo; eiq; obijceret Pater, Quod debuisti facere, fecisti, seruus es inutilis. quia ergo præceptum omnium rerum hanc Christi adimeret gloriam; ideo illud recusato, imò & consilia singularum rerum reijcio, multæ enim relictæ sunt Christi arbitrio: vt enim homines iusti cum gratia Dei gloriantur in Domino se plura fecisse quàm sunt præcepta, Christus cum gratia vnionis gloriatur se plura fecisse non modò quàm præcepta, verùm & quàm consilia, vt eius gloria antecellat infinitate suorum gloriæ.

§. 107. Ad primum ex §. 101. respondeo Christo præcepta ea omnia quæ tunc locutus est, & plurima opera externa, ac numerum, & speciem, & intentionem, quibus est locutus, non præcepit Deus. Ad secundum, præcepta fuit Mosi fabrica in monte monstrata, non verò omnes internæ circumstantiæ. Ad tertium, respondeo conuenientia esse aliqua præcepta, vt ostendatur dominium & potestas Dei: at omnia præcipere exactio est insueta Deo: oportet autem & Christo reliqui locum ostendendi amoris in Deum, cui placere cupit ultra præcepta, & consilia: sequi autem consilia spectat ad nobiliorem virtutem quàm sequi præcepta: Christus autem nihil amauit sine relatione in Deum per charitatem: quamuis enim exercuit actus morales; at numquam sine Theologicis.

SECTIO VII.

Aliquot corollaria.

§. 108. **E**X tota disputatione clarè colliguntur tria. Primum, Deum misisse filium suum in reparationem generis humani, si quidem eam reparationem illi præcepit etiam per acerbissimam mortem: Deus enim absolute vult quod præcipit. sic tam Paulus & Euangelista quàm sancti doctores exponuntur facile. cuius decreti vis obligandi perseverauit in Christo roto vitæ decursu: quapropter Christus mortem non refugit, id exigente obedientiæ lege. Virum autem Christus venturus esset, si non peccauit Adamus, iam disserui: nec mutanda propterea sunt, quæ ibi scripsi, sed omnia cum hac doctrina compono.

§. 109. Secundò deduco, Christum potuisse facillimè non mori: quia licet in eius potestate non fuit impositio præcepti; recusatio tamen illius fuit in eius potestate: quia cognouit Patri æquè placituram acceptionem præcepti, ac recusationem. illi tamen reuelauit se non accepturum aliud satisfactionis genus, si ipse vellent auferre præceptum, obtulit ei Pater nostram redemptionem; si autem recusaret præceptum, omnes homines damnarentur: Christus cognitâ hac voluntate Patris, voluit obe-

dire, præceptum non recusans. Executus igitur s. Thom. est obedientiæ leges, parens præcepto, quod Deus 1. 20 & 47. voluit seruari dum non recusatur. habuit item optionem vitæ impassibilis & passibilis, dum optionem habuit accipiendi, & recusandi præceptum. Hinc etiam exponitur Isaias, *Oblatus est, quia ipse voluit*; accepit enim præceptum, quia ipse voluit, non quia à Patre coactus: hoc autem effecit nostri amore.

§. 110. Tandem facillimè compono libertatem Christi in morte obeunda ex præcepto cum impeccabilitate Christi. etenim in sensu composito præcepti est liber Christus ad illud non exequendum, quia in eo sensu potuit illud recusare: quod si non recusauit, fuit quia ipse ita voluit. igitur perseverantia præcepti, & eius obligationis, fuit dependenter à voluntate Christi humana. Qua ratione explicatur Anselmus toties contextatus, non fuisse Christum ad mortem adactum. explicantur item alij Græci Patres. At in sensu composito præcepti, & obligationis perseverantis non potuit Christus non mori: hoc enim esset eum posse peccare; id tamen non officit libertati in moriendo: quia sensus ille compositus pependit à Christi libera voluntate, qua vt homo dixit, *Nolo recusare, sed exequi de morte præceptum*. omnis ergo necessitas ex eo deriuata præcepto, fuit Christo vt homini libertima. vnde Christus absolute potuit non mori: mortuus autem est ex necessitate secundum quid, & ex suppositione illi libera.

§. 111. Fuit ergo mors libera Christo non immediate in actibus, quibus eam Christus subiuit: quia immediate circa eius substantiam Christus fuit necessariò affectus ex vi præcepti non recusati. fuit autem libera in acceptione. & quamuis Christus in sensu composito præcepti accepti, ferebatur necessariò in mortem; at actus circa illam fuerunt etiam immediate liberi, ita vt eos posset exercere & omittere, orta libertate non ex substantia mortis, sed ex circumstantijs, quas actus illi amabant: cum autem Christus eas ita amaret, vt eas posset non amare; ita exercuit eos actus, vt posset eos omittere: sed illi erant circa substantiam mortis: ergo omnes actus circa substantiam mortis potuit sigillatim omittere, eosque liberè exercuit. at non potuit omnes omittere circa substantiam mortis adactus vi præcepti non recusati.

§. 112. Impeccabilitas autem est: quia quamuis Christus etiam in sensu composito præcepti iam præcepti potuit omnes actus sigillatim omittere, non tamen omnes collectiue ita ergo Christus non potuit componere cum præcepto omnium actuum omissionem circa mortem: posset enim peccare, si id posset; at potuit omittere actus illos, quibus mortuus est, & pro illis subrogare alios, quibus & obediret, & moreretur. Ex hoc capite omnes actus in singulari fuerunt immediate liberi; item collectio omnium actuum fuit illi libera in acceptione & recusatione præcepti, quarum fuit compos. cum ergo posset, & mortem fugere, & omittere omnes actus obedientiæ collectiue in ea volenda, quia potuit præceptum non accipere; mors illi fuit in substantia libera, & impeccabilitas propugnatus apertè.